

Мінда Людмила Зіновіївна

**БЕЗПЕРЕРВНЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ
ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Анотація. *Актуалізується проблема безперервної освіти фахівців дошкільних навчальних закладів як важливої умови їх професійного розвитку в системі післядипломної педагогічної освіти. Розкриваються напрями та зміст процесу підвищення кваліфікації педагогів дошкільних навчальних закладів Івано-Франківської області в контексті забезпечення безперервності їх професійного зростання.*

Ключові слова: *безперервна освіта, професійний розвиток, професійне зростання, система післядипломної педагогічної освіти, підвищення кваліфікації, курсовий період, міжкурсний період.*

Мінда Людмила Зиновьевна

**НЕПРЕРЫВНЫЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ РОСТ
ПЕДАГОГОВ ДОШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ
В СИСТЕМЕ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

Аннотация. *Актуализируется проблема непрерывного образования специалистов дошкольных учебных заведений как важного условия их профессионального развития в системе последипломного педагогического образования. Раскрываются направления и содержание процесса повышения квалификации педагогов дошкольных учебных заведений Ивано-Франковской области в контексте обеспечения непрерывности их профессионального роста.*

Ключевые слова: *непрерывное образование, профессиональное развитие, профессиональный рост, система последипломного педагогического образования, повышение квалификации, курсовой период, межкурсвой период.*

Mindy Lyudmila Zinoviivna

**CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT
TEACHERS AT PRE-SCHOOL PROGRAMS
IN THE POST-GRADUATE TEACHER EDUCATION**

Annotation. *The article actualizes the problem of the preschool educators' continuous learning as an important condition for their professional development in the post-graduate pedagogical education system. It reveals the orientation and content of training for teachers of Ivano-Frankivsk region preschool institutions in the context of providing the continuity of their professional growth.*

Keywords: *continuous education, professional development, professional growth, postgraduate pedagogical education system, training, course period, period between courses.*

Постановка проблеми

Сучасна інформаційна епоха гостро актуалізує проблему безперервного професійного розвитку педагога. В суспільстві очевидним стає усвідомлення, що ні здобута сьогодні у вищому навчальному закладі якісна освіта молодим фахівцем, ні наявний чималий життєвий та професійний досвід зрілого педагога не гарантуватимуть їм професійний успіх завтра за відсутності безперервного вдосконалення власного професійного рівня. Потреба в постійному активному професійному вдосконаленні зумовлена й систематичним щорічним оновленням теоретичних знань, що може сягати до 5% та професійних – 20%. На думку президента Національної академії педагогічних наук України В. Кременя, змінюваність (знань, інформації, технологій) стає буденною характеристикою сьогодення. Поява значних обсягів нової інформації веде до втрати актуальності тих знань, якими володіє фахівець, різкого зниження його професійної компетентності. І лише спрямування на безперервність освіти забезпечуватиме йому успішну адаптацію до нових професійних викликів, зростання творчого потенціалу особистості та гарантуватиме конкурентоздатність педагога на ринку праці. З огляду на зазначене, актуальною стає ідея утвердження «суспільства знань», формування «знаннєвої людини», для якої безперервне освоєння нового стане змістом життєдіяльності [2].

У педагогічній літературі синонімічними до поняття «безперервна освіта» є терміни: «перманентна освіта», «освіта протягом усього життя» (англ. lifelong education), «освіта, що продовжується» (англ. continuing education) та ін. Безперервна освіта розглядається як систематичний процес збагачення професійних знань, удосконалення навичок практичної діяльності, підвищення рівня професіоналізму.

Аналіз досліджень та публікацій

Першими розробниками теоретичних засад безперервної освіти стали П. Ленгранд, Е. Фор, Х. Гуммель, Ф. Кумбс, Г. Коптаж. В наш час проблемі безперервної професійної освіти педагогів присвячено чисельні наукові праці (С. Архангельський, В. Бондар, А. Владиславлев, В. Зінченко, В. Кремень, С. Крисюк, Ю. Кулюткін, В. Маслов, Н. Ничкало, А. Новіков, В. Олійник, В. Онушкін, В. Пуцов, Л. Сігаєва, М. Скаткін, М. Скрипник, Т. Сорочан, Є. Чернишова, М. Ярмаченко).

Виклад основного матеріалу

Безперервна освіта складається з базової (навчання, що передуює професійній діяльності) і подальшої освіти (післядипломної), що передбачає поєднання навчання, підвищення кваліфікації з практичною діяльністю у сфері суспільного виробництва.

Для розв'язання широкого кола професійних завдань сучасному педагогу дошкільного навчального закладу (ДНЗ) слід мати неабиякі організаторські, комунікативні та творчі здібності. Професійна діяльність педагога ДНЗ вимагає постійного оновлення змісту, форм, методів, засобів навчання та виховання дошкільників з огляду на актуальні виклики (психологічні особливості сучасного

дошкільника, новий державний стандарт та освітні програми з дошкільної освіти, чисельні технології та методики, запити батьків тощо).

Сприятливе соціально-освітнє середовище, що підсилює безперервність освіти педагогів ДНЗ, створюється в умовах післядипломної освіти. Центральною підсистемою післядипломної педагогічної освіти є підвищення кваліфікації педагогів, якою займаються відповідні структурні підрозділи обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти (ОІППО), що тісно співпрацюють з районними (міськими) методичними кабінетами, інформаційно-методичними центрами, навчальними закладами області.

Процес підвищення кваліфікації педагогів ДНЗ Івано-Франківської області передбачає органічне поєднання планових форм роботи у курсовий період (формальна освіта) із активним залученням фахівців до різних форм методичної роботи у міжкурсовий період (неформальна освіта) та включає самоосвітню діяльність педагогів (інформальна освіта) (рис. 1).

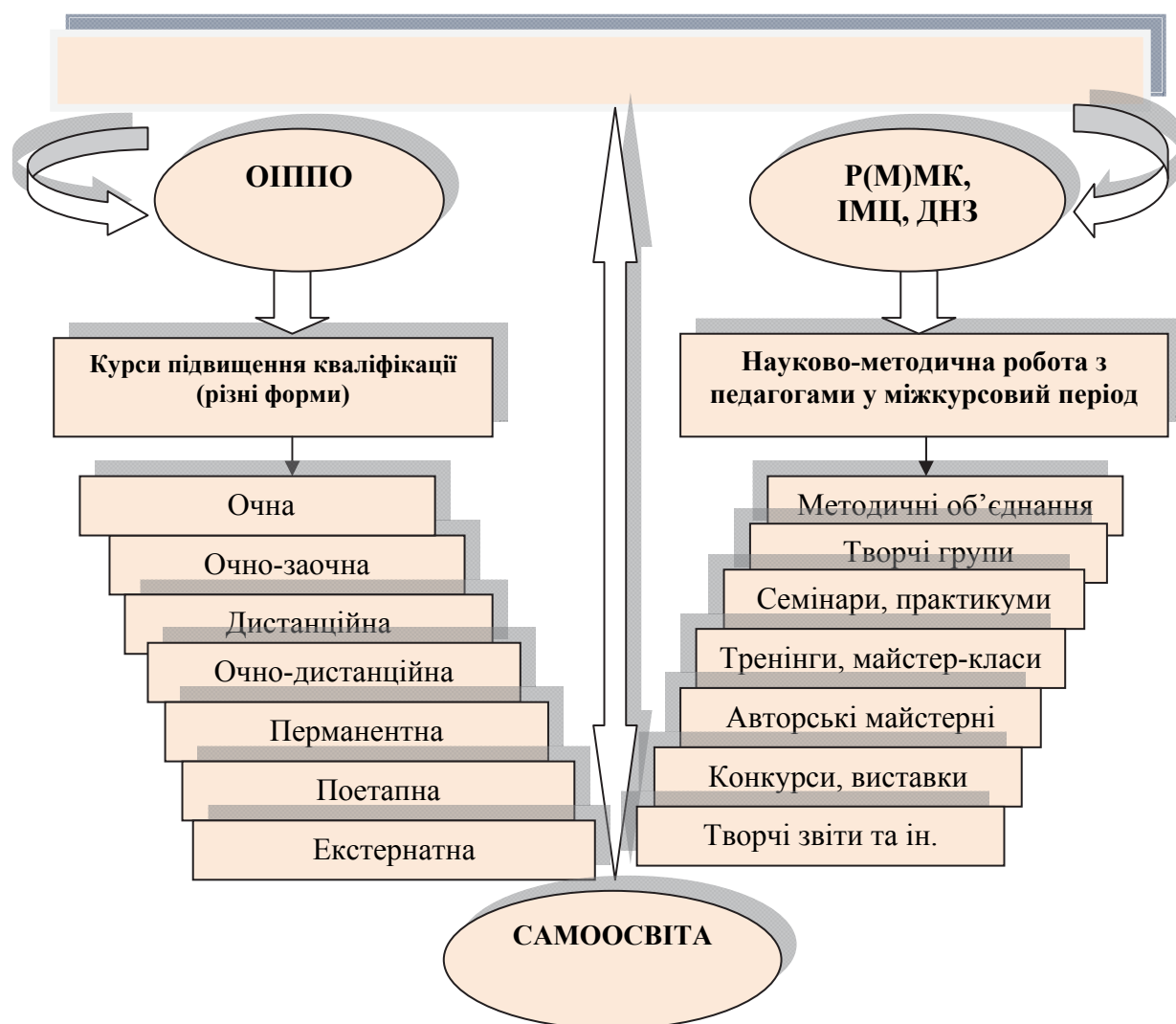

Рис. 1. Система підвищення кваліфікації педагогів ДНЗ Івано-Франківської області

Ефективна організація навчання педагогів на курсах підвищення кваліфікації та забезпечення якісного науково-методичного супроводу професійного розвитку керівних та педагогічних кадрів ДНЗ у міжкурсовий період – потужний стимул й основа розвитку професійності фахівців. З урахуванням певних об'єктивних чи суб'єктивних причин слухачам пропонуються різноманітні за формою навчання (очна, очно-заочна, очно-дистанційна, дистанційна, поетапна, екстернатна, перманентна) курси підвищення кваліфікації, що організовуються на базі ОППО. За змістом плануються курси авторські (носії передового педагогічного досвіду), проблемні (тематичні), комплексні (інтегровані) тощо. Навчання на курсах підвищення кваліфікації логічно поєднується із змістом заходів, що передбачаються в системі науково-методичної роботи з педагогами ДНЗ у міжкурсовий період. Під час методичних заходів дошкільною освітянською спільнотою розглядаються такі актуальні проблеми сьогодення: реалізація освітніх завдань у світлі вимог нового державного стандарту дошкільної освіти, упровадження інноваційних технологій в навчально-виховний процес із дошкільниками, співпраця учасників освітнього процесу (різних соціальних інституцій) з метою розвитку та виховання дітей дошкільного віку, ефективні управлінські технології у діяльності керівника ДНЗ, сучасні підходи до організації методичної роботи з педагогами ДНЗ тощо.

Висновки

Таким чином, забезпеченню безперервності освіти дорослих сприяє консолідація зусиль закладів різних рівнів (державних, регіональних, місцевих) шляхом поширення формальних, неформальних та інформальних форм освіти. У разі, коли безперервна освіта ще й стане особистою внутрішньою потребою кожного педагога, вона максимально задовольнятиме пізнавальні потреби фахівця, розвиватиме його можливості у мережі навчальних закладів та в процесі само-освітньої діяльності.

Список використаних джерел

1. Дзвінчук Д. І. Безперервна освіта в суспільстві знань : наук.-попул. нарис / Д. І. Дзвінчук. — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2011. — 88 с.
2. Кремень В. Г. Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми / В. Г. Кремень // Управління освітою. — 2011. — № 2 (254). — С. 3–5.
3. Кремень В. Г. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму: монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. — К. : Пед. думка, 2012. — 368 с.
4. Післядипломна педагогічна освіта України: сучасність і перспективи розвитку : наук.-метод. посіб. / За заг. ред. В. В. Олійника, Л. І. Даниленко. — К. : Міленіум, 2005. — 230 с.
5. Матвеева Н. О. Неперервна освіта: професійний розвиток педагога : навч.-метод. посіб. / Н. О. Матвеева. — Івано-Франківськ, НАІР, 2011. — 118 с.
6. Чернишова Є. Р. Формування кадрового потенціалу навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти: науково-практичні основи : монографія / Є. Р. Чернишова; Нац. акад. пед. наук України, Держ. вищ. навч. закл. "УМО". — К. : Пед. думка, 2012. — 471 с.